

A KÜLFÖLD A MAGYAR ERDŐGAZDASÁGRÓL

Ha a külföldi szaklapokat, könyveket olvassuk, sokszor találunk utalást magyar szerzők műveire, a hazai kutatási és gyakorlati eredményekre. Az erdészeti referálók lapok vagy a folyóiratok irodalmi rovatai is számos esetben tájékoztatják a szakközöniséget a magyar erdőgazdaságról. Az utóbbi néhány hónapban megjelent ilyen közlések közül az alábbiakról számolunk be.

Magyar utalásra találunk G. M. *Bibikovnak* „A bjelgorodi erdészek munkás hét-köznapjai” c. cikkében (Leszn. Hozj. 1965. 12:46.). Ismerteti, hogy a Magyar Népköztársaságban a dolomitkopárokon alkalmazott erdősítési módszer alapján állítottak be üzemi méretű kísérletet erősen lepusztult mészkőkopárokon, amelyeken eddig csemeteültetéssel nem sikerült eredményt elérni. A hegyoldalakat padkásan (teraszosan) kiképezték, majd koratavasszal különböző fenyőfélék magját vetették el. A módszer bevált, a három éves erdősítések állapota igen kielégítő, viszonyaik között különösen a krími fenyő vetése vált be.

A Volgográdi Védő- és Mezővédőfásítási Szövetségi Kutató Intézet (igazgatója A. V. *Aljbenszkij* akadémikus, aki 1957-ben a Nyárfakonferencián vett nálunk részt) minden évben kiadványban teszi közzé kutatási eredményeit. Ugyanakkor ismerteti a többi szocialista állam erdészeti kutató intézeteinek hasonló témakörben végzett munkásságát. A most megjelent kiadványban az ERTI-nek a homoki termőhelyvizsgálati, az erdőállományokban és ültetvényekben történő magtermesztési, csemetenevelési és az erdők hidrológiai szerepére vonatkozó kutatási eredményeit közlik.

A szocialista államok erdész-közigazdászai 5. nemzetközi konferenciájának anyagát a Zbraslav-i Erdőgazdasági és Vadászati Kutató Intézet megjelentette. Ebben találjuk *dr. Farkas Vilmosnak* az eredménytervezésre és az anyagi érdekelttség alkalmazására tett javaslatát, valamint *dr. Somkuti Elemérnek* a táji tervezés helyzetéről adott tájékoztatását.

A KGST Mezőgazdasági Állandó Bizottsága által szerkesztett „Nemzetközi Mezőgazdasági Szemle” 1965. évi 6. száma *dr. Babos Imre* „Termőhelyterképezés erdőgazdasági célokra” c. tanulmányát közölte.

A lengyel „Sylwan”-ban (1965. 5. sz.) *Stanislaw Zabielski* igen elismerően és meleg hangon számol be az ERTI sárvári kísérleti állomása és *dr. Kopecky Ferenc* nyárfa-nemesítési munkásságáról. Kiemeli a kísérleti állomásnak az erdőgazdálkodás fejlesztése érdekében végzett tevékenységét. Véleménye szerint az állomás kiválóan szervezett és ez a fő oka annak, hogy viszonylag kis anyagi ráfordítás ellenére is széleskörű és eredményes kutató munkát fejt ki.

A „Revista Pădurilor” folyóirat-szemléje rendszeresen ismerteti „Az Erdő”-ben megjelenő cikkeket. A múlt évi októberi szám *Gencsi Lászlónak* az erdeifenyő egyedfejlődésének szakaszos jellegéről, *Tölgyesi Gyulának* az erdei fák és cserjék tápanyagtartalmáról, a novemberi szám *Mészöly Győzőnek* és *Tompa Károlynak* a korszerű út- és vasútfásításról, a decemberi szám pedig *Sas Barnának* a szkarifikált akácmaggal végzett csemetetermelési tapasztalatokról írt cikkét ismertette. Beszámolt az ERTI „Erdészeti Kutatások” c. kiadványának 1964. évi számáról is. Ennek anyagából *dr. Magyar Pálnak* a bugaci erdeifenyő származási kísérletekről, *dr. Babos Imrének* az óriásnyár termőhelyének vizsgálatáról, *Faragó Sándornak* a bálványfáról, *dr. Keresztesi Bélának* a magyarországi árbócjellegű akácokról, valamint *dr. Kopecky Ferencnek* a nyár-fajhibridekről közzétett kutatási eredményeit tárgyalták részletesebben.

A Banska Stiavnica-i Erdészeti Kutató Intézet „Vedecké Práce” c. kiadványának tavalyi 5. számában *Katerina Kováčová* emlékezett meg az erdészeti kísérleti állomások 1898—1918. évi munkásságáról, továbbá *Tibor Blattny* közölt igen értékes tanulmányt *Greiner Lajosról*.

Kolossváry Szabolcsné

Kolhozközi erdőgazdaságok (erdészetek) a Szovjetunióban. A Szovjetunió kolhoz-erdeinek 84%-a (27 millió ha) az Orosz Köztársaságban van. Ezen erdők rendeltetése a kolhozok és kolhozparasztek szükségleteinek kielégítése fában és más erdei termékekben. Egyes erdőben gazdag kolhozok ezen alapvető rendeltetésen túlmenően nagy fatömegek kitermelésével és értékesítésével igyekeznek minél több jövedelemre szert tenni és főhivatásuk, a mezőgazdasági termelés fejlesztésére nem fordítanak kellő figyelmet. A kolhozerdők helyes használata érdekében a köztársaság minisztertanácsa még 1962-ben javasolta a kolhozoknak, hogy mindenütt, ahol célszerű, szervezzenek kolhozközi erdőgazdaságokat (erdészeteket) az erdőgazdálkodás közös vitele érdekében. Ez megfelel a kommunista párt célkitűzéseinek is. „A termelőerők növekedésével kiterjedélyesednek a kolhozközi termelési kapcsolatok — írja az SZKP programja — a gazdaság társadalmasításának folyamata túlnő az egyes kolhozok keretein. Ösztönözni kell azt a gyakorlatot, hogy kolhozközi vállalatokat létesítsenek közös erővel.” Az utóbbi években gyorsan alakulnak kolhozközi erdőgazdaságok. A novgorodi területen pl. 103 kolhoz 0,5 millió ha erdejét 7 erdőgazdaság kezeli. Másik 7 északi terület 314 kolhoza 1,2 millió ha erdejét 26 kolhozközi erdőgazdaság és erdészeti műveli. A kolhozközi erdőgazdaságok a mi állami erdőgazdaságainkhoz hasonló, önálló üzemek, amelyek egyaránt végrehajtják az erdőhasználati, erdőművelési munkákat és ellátják az erdőőrzést is. Mindenütt, ahol a kolhozok közös erővel saját kolhozközi erdőgazdaságot szerveztek, ugrásszerűen javult erdőgazdálkodásuk: megszűntek a rendszertelen, engedély nélküli kitermelések, a kitermelt fatömeget ésszerűen használják fel, elvégzik a vágásterületek felújítását. Emellett a kolhozközi erdőgazdaságok mindenütt nyereségesek, jelentős összegeket fordítanak erdőgazdasági beruházásokra és számottevő összegeket bocsátanak a kolhozok rendelkezésére a mezőgazdálkodás fejlesztéséhez. (A *Lesznoje hozajszto* 1965. 11. számának több cikke alapján ref.: dr. Keresztesi Béla.)

Szmerdov, V. V.: Forgató berendezéssel ellátott markoló. A Szovjetunió fafeldolgozó telepein és alsó rakodóin általánosan használják a portáldarukat. Gazdaságosabb üzemeltetésükhöz, a munkakörülmények megjavításához a szerző két kiegészítő berendezést ismertet. Az egyik KKV—7,5 típus jelű darura szerelt vibráló markoló. Alkalmazásával csökken a kiszolgáló munkások száma, csökken a rakodási idő. A vibrátorral ellátott markolót a darukezelő működteti az irányítófülkéből. A markoló önsúlya 2000 kg, maximális emelési magasság adott darutípusnál 6,8 m, teheremelési sebessége 0,377 m/sec. A VMG 10 M jelű markolót a további korszerűsítések során forgató berendezéssel is ellátták. A berendezés meghajtását 0,6 KW teljesítményű villanymotortól kapja. Az elérhető forgatási sebesség 2 ford/perc. A markoló kb. 15 mp alatt forgatható el 180°-ra.

A felsorolt berendezésekkel a teher függőleges és vízszintes irányú mozgásán kívül a kívánalmaknak megfelelően a választékok helyzete is szabályozható. A leírt berendezésekkel nemcsak a munkaciklus időtartama (amely 1—2,0 percnél felel meg), hanem a balesetveszély is minimálisra csökkenthető. (Ref.: *Walter Ferenc*.)

Keskeny nyomtávú traktor az erdőgazdaságok számára. Számos erdőgazdasági munka elvégzéséhez — így 1,5 m sortávolságra telepített erdősítések ápolásához, ahol a csemeték magassága miatt a traktor már nem járhat a sorok felett, vagy az ápoló és felújító vágásokban a faanyag közelítéséhez — keskeny nyomtávú traktor szükséges.

A szerző, Kljacsco A. B. a Szovjetunióban sorozatban gyártott négy keskeny nyomtávú traktortípus (DT—20 V, V—101, T—50 V, T—54 V) erdőgazdasági alkalmazhatóságának vizsgálatáról számol be.

Az 1963—64. években Moszkva és Brjanszk környékén lefolytatott vizsgálatok azt bizonyítják, hogy ezek a traktorok eredményesen alkalmazhatók az erdőgazdaságok-

ban, különösen a T—50 V típusú traktor. A traktor 50 LE-s motorjának indítása 7,5 LE-s villamos önindítóval történik; ez az áramot 2 db 24 voltos akkumulátortól kapja. A függesztőberendezés azonos az MTZ—5 MSz traktoréval. A lánctalpak nyomtávolsága 850 vagy 950 mm-re állítható be 200, ill. 300 mm széles lánctalpak alkalmazása esetén. A traktor szélessége így 1050 vagy 1250 mm. A traktor erőleadó tengellyel is rendelkezik. Előremenetben 10 fokozattal, 1,3-tól 15,06 km/ó sebességig haladhat.

Közelítési munkákban csörlős (2000 kg vonóerejű) emelőlappal, gyérítésben és egészségügyi vágásokban 2 m³-es kötegekkel 3—4,5 km/ó sebességgel halad a traktor. 1,5—1,7 m törzstávolság esetén a traktor műszakteljesítménye 11,6—12,0 m³, ami meg is felel a hasonló körülményekre megállapított normatételeknek.

A T—50 V típusú keskeny nyomtávú traktor eredményesen használható az erdő-ápolási munkák elvégzésére. Legcélszerűbben az FLN—0,8 talajmaróval és a KLB—1,7 kultivátorral alkalmazható.

A PKL—70 ekével erdőtüzek lokalizálására is igen alkalmas.

A vizsgálat eredményei azt mutatják, hogy gyérítésekben és fokozatos felújító vágásokban közelítésre legalkalmasabb a keskeny nyomtávú traktor. Ezenkívül síkvidéki viszonyok között az erdőápolási munkák egész sorának elvégzésére alkalmas. (Lesznoje Hozajszto, 1965. N° 3. Ref.: *Szilágyi B.*)

A kutatásnak a faipar szempontjából való jelentőségével foglalkozva *F. Kollmann* rámutat arra, hogy az NSZK-ban egyes elektromosipari üzemek termelésük 8—10%-át fordítják kutatási célokra. A kémiai iparban ez 4—5%-ot tesz ki, az ország teljes társadalmi termelését illetően pedig már csak 1,9%-ot. A USA teljes ipari termelésének 3—4%-a szolgálja a tudományt és fejlesztést. Nincsenek hasonló számai a faipar tekintetében, de valószínűnek tartja, hogy ilyen vonatkozásban ezek a számok csak töredékek lehetnek. Veszélyes és sajnálatos jelenségnek tartja ezt, mert alapjaiban veszélyezteti a termelést. A faanyagkutatás szerinte három nagy csoportra oszlik: biológiai, fizikai-mechanikai-technológiai és kémiai. A biológiai különösen a genetikai kutatások révén egyre nagyobb súly nehezedik a faanyagnak gyorsabb és jobb tulajdonságokkal való megtermelése érdekében.

Csábítanak az ilyen adatok az összehasonlításra: erdőgazdaságaink termelési értékét és az erdészeti kutatásra fordított összeget figyelembevéve a mutatószám 0,6%; az erdőgazdaságokat és OEF faipart egybevéve ez 0,5%-ra csökken, ha pedig ehhez hozzávesszük még az egyéb faipart is, akkor mintegy 0,3%-hoz jutunk. Az erdőgazdaságnak látszólagos kedvező helyzete az alacsonyan megállapított faárakból adódó csekély termelési értékkel és korántsem a kutatásügy jól dotáltóságával magyarázható. (Schweizerische Zeitschrift für Forstwesen 1966. 2. Ref.: *Jérôme R.*)

Az erdei munkások utánpótlása gondot okoz Alsóausztriában is. Szűrőpróbaszerű felmérés azt mutatta, hogy átlagos életkoruk 42 év, a nem erdő- és mezőgazdaságban alkalmazottak 35 évével szemben. A megkérdezettek 67%-a újabb szakmaválasztás esetén nem az erdőgazdasági munkását választaná. Ezt elsősorban is azzal indokolták, hogy az erdei munka a más szakmákhoz képest igen nehéz és megerőltető, az időjárás lényegesen befolyásolja a munkakörülményeket. A déli meleg étkezés, valamint az átnedvesedett ruhadarabok cseréje igen körülményes. A motorfűrészhangja, vibrálása és kipuffogása kellemetlen. A felhozott egyéb okok is arra mutatnak, hogy nem egyedül a további gépesítéssel nagyrészt enyhíthető nehéz testi munka szegi kedvüket, hanem erősen befolyásolja őket a munkakörülmények mostohasága is. Ez utóbbira ezért nagyobb figyelemmel kell lenni.

Az adatgyűjtés érdekesebb számai: A kérdezettek közül segédvizsgás 12%, szakvizsgás 68% és képzetlen 20%. A munkahelyet 24% gyalog, a többi saját járművön

közelíti meg. A gyalogút átlagos távolsága 1,9 km, a járművel megtetté 11,7 km. Saját motorfűrészsel 51,8^o/_o dolgozik és ennek ugyanilyen aránya STIHL gyártmányú. Szabad idejét 67°/_o a mezőgazdaságban és a ház körül dolgozza ki, 23°/_o-a más munka után néz és csak 10°/_o-nyi tölti olvasással, zenével és sporttal. Hasonló a helyzet a szabadság felhasználásában, mindössze 14°/_o tölti üdüléssel, utazással, míg a többiek munkára használják fel. (Allgemeine Forstzeitung, 1965. 12. sz. — Ref.: *Jérôme R.*)

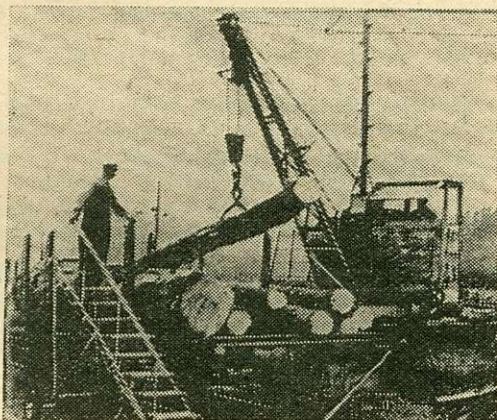
Munkaközösségbe tömörítették a mezőgazdasági kamarák kezdeményezésére Ausztriában a magán csemetetermelőket és magpergetőket. A munkaközösség kereken száz termelőt fog össze és célja az osztrák erdőgazdaságot egészséges, a termőhelynek megfelelő származású anyaggal ellátni, az ellátást a behozataltól függetleníteni. A munkaközösség a termelés racionalizálására törekszik és mindkét felet kielégítő megállapodásokkal biztosítják a termékek elhelyezését, az elosztók részére a megrendelések pontos teljesítését. (Allgemeine Forstzeitung, 1965. 11. — Ref.: *Jérôme R.*)

Vegyszeres gyomirtáshoz rendszerint vizes oldatokat, vagy szuszpenziókat használnak. Az általában nagy mennyiségben szükséges víznek a biztosítása azonban sok helyszínen körülményes és drága. Ez adta a gondolatot a víznek homokkal való helyettesítéséhez. Az Oranienburg-i (NDK) erdőgazdaságban *E. Tuchnitz* erdőmérnök 1963-ban ezirányú kísérleteket állított be. Hatóanyagként Omnidel-Spezial-t alkalmazott 78°/_o-os Dalapon tartalommal. A szokásos mennyiségű (15—18 kg/ha) hatóanyagot 300 lit/ha mennyiségű homokkal keverte össze. Ez a mennyiség a területen megfelelő mértékben elosztható, kiszórható volt. Az 1965-ben is megismételt kísérletek jó eredménnyel zárultak és ez az eljárás különösen gázos parlag területek erdősítés előtti kezelésére látszik igen alkalmasnak. (Die Sozialistische Forstwirtschaft, 1965. 11. sz. Ref.: *Jérôme R.*)

Kerekeken mozgó lépcsőállvánnyal védik a felterhelő munkások épségét a NDK-beli Rostock-i erdőgazdaságban. A mintegy kétméter magas, könnyű csőállványzat kényelmes lépcsővel és korláttal a segédterhelőnek biztonságos elhelyezkedését teszi

lehetővé a rakományok gépi behelyezésekor. A szerkezet három fűvott keréken könnyen mozgatható és célszerűen illeszthető a vasúti kocsihoz. Megkíméli a munkást attól, hogy berakás közben a vagon oldalán kelljen lovagolnia, vagy a rakterületen félrehúzódva is életveszedelemnek tegye ki magát. (Die Sozialistische Forstwirtschaft, 1966. 2. sz. Ref.: *Jérôme R.*)

Komplex munkacsoport alkalmazása a fakitermelésben. Genfben 1962-ben munkabizottság foglalkozott a komplex munkacsoportok kérdésével. Arra a megállapításra jutottak, hogy a munkaszervezésnek ez a módja — megfelelő szervezés esetében — kedvezően alakítja a termelékenységet. Ezt bizonyítják a kanadai, angliai, franciaországi, romániai és a Szovjetunióból származó adatok.

Csehszlovákiában 1962-ben kezdték el nagyobb mértékben a komplex munkacsoportok alkalmazását. A jó eredmények előfeltétele a munkahelyek megfelelő előkészítése: a közelítőnyomok, kötélpályák nyomvonalának kitzúése, a döntési irány megállapítása és a rakodók kijelölése.

A komplex munkacsoportok létszáma Csehszlovákiában legkevesebb 7 fő. Bérezésük norma alapján történik. Negyedévenként azonban a tervek túlteljesítése esetében prémiumot kapnak. A komplex munkacsoport által elért keresetet a dolgozók között a munkában eltöltött órák, a bértarifák és bérosztályok figyelembevételével osztják szét.

A csehszlovák komplex munkacsoport szervezete más országokétól (Szovjetunió, Kanada, stb.) főleg a dolgozók nagyobb számában különbözik. A nagyobb létszámú csoportok alkalmazása azért szükséges, mert egyrészt több munkát végeznek a tő mellett (választékokra darabolás, kérgezés, stb.), másrészt munkás egészségvédelmi okokból csoportonként legalább két motorkezelőt osztanak be.

A szerző arról be, hogy Csehszlovákiában a komplex munkacsoportok munkaeredményeinek statisztikai értékelése nem hozta meg a várt eredményt. Csak egyes kiváló komplex csoportok bizonyultak jobbakká. Ezért a kérdést további részletes elemzésnek kell alávetni.

Az eddigi vizsgálatok azt bizonyítják, hogy a termelékenység azért nem növekedett az új szervezésre való áttéréssel együtt, mert azt nem követte a technológiák szükséges megváltoztatása.

A termelékenység növelésének feltételei:

- a) növelni kell a csoportvezetők szaktudását,
- b) a munkát úgy kell megszervezni, hogy a dolgozók kalóriavesztesége ne lépje túl az élettanilag megengedhető határt,
- c) el kell érni a rendelkezésre álló gépek optimális kihasználását,
- d) fontos az adott munkahelynek legmegfelelőbb csoportlétszám meghatározása és a szükséges felszerelés biztosítása.

(Lesnický časopis 1966. 2. szám 115—125. oldal. „Komplexni cety v lesni tezte” Novotný V. Ref.: Partos Gyula.)

A Vlu—4 közelítő drótkötélpálya egyéves üzemi használatáról beszámolvá P. Haschke és H. Weckwerth rámutat arra, hogy a T4K10 törpetraktor az üzemeltetésére az NDK-ban is gyengének bizonyult. Hegyemenetben túl lassú és sok zavart okoz. Kicsérélték ezért egy IFA-Pionír kerekestraktórral. További fejlesztést jelentett a tartókötel felcsévélésének gépesítése, valamint a felterhelő munkásnak rövidhullámú rádiótelefonnal való felszerelése. Ebben a továbbfejlesztett változatban a szerkezet a közelítésben eredményesnek mutatkozik. Átlagos teljesítménye 200 m távon 4,3 m³/óra közelítés, fenyőgömbfában. Évi teljesítménye napi hét óráüzemet és nyolc havi használatot feltételezve mintegy 3750 m³. Ehhez átlag 150 m³-es anyagösszpontosítás szükséges és az, hogy a szerelés, áthelyezés, kisebb javítások trasszonként három napnál többet igénybe ne vegyenek. A drótkötéses közelítés különleges alkalmazási feltételei mellett ez a mennyiség egy erdőgazdaság területében nem igen biztosítható, így gyakori áthelyezésre lesz szükség. Ez komoly szervező munkát igényel. Az ilyen közelítés közvetlen gazdaságossága nem minden esetben biztosítható, mert előnyei — mint amilyen a talaj és visszamaradó állomány, újulat védelme, tömeg és értékcsökkenés megelőzése — alig mérhetőek. De vannak helyek, ahol a használatok fogantatásának egyetlen lehetőségét jelenti. (Die Sozialistische Forstwirtschaft, 1966. 1. sz. Ref.: Jérôme R.)